

ŠTIAVNICKÉ NOVINY

TÝŽDENNÍK
MESTA
BANSKÁ
ŠTIAVNICA

10. december 2020

číslo 45

ročník XXXI

cena 0,50 €

Pomôžte

ľuďom
v núdzi
str. 2

Vianočná

výzdoba
v meste
str. 2

Rozhovor

s europoslancom
Robertom Hajšelom
str. 4

Mikuláš v kine Akademik

Predvianočný čas so sebou prináša mnoho chvíľ, ktoré nás naplňujú radosťou a nádejou.

Zvlášť tento rok, ktorý preveruje naše životy po každej stránke, priniesol mnoho odriekania. A tak sa tešíme na každoročné stíšenie v duši, potešenie z radosti našich detí a snád' aj pochopenie širších súvislostí v našich životoch. Vstupnou bránou do tohto čarovného obdobia je sviatok sv. Mikuláša. Najznámejší príbeh o sv. Mikulášovi pozná snád' každý.

Mikuláš, čert a anjel na Nám. sv. Trojice FOTO LUBO LUŽINA 3.str.

Rudné bane, š. p., sa sťahujú do Banskej Štiavnice

Dňa 7. 12. 2020 dostalo naše mesto netradičný mikulášsky darček.

Minister hospodárstva SR Richard Sulík telefonicky oznámil primátorky mesta Nadežde Babiakovej, že naplnil svoj sľub z viacerých predchádzajúcich spoločných rokovaní a Rudné bane, štátny podnik, sa budú sťahovať do nášho mesta.

Uvedený podnik začal svoju novodobú históriu ešte v roku 1946, kedy bol umiestnený v Banskej Bystrici. Jeden z jeho závodov pôsobil od roku 1948 aj v našom meste, jeho činnosť bola ukončená v roku

1992 výpovedami všetkých zamestnancov.

V súvislosti s poklesom činnosti štátu v oblasti ťažby rudy sa podnik dlhodobo venuje najmä realizácii útlmového programu rudného baníctva pre oblasť dotovanej ťažby a úpravy rúd železných a neželezných kovov a jeho dopad na bansko-stavebnú a geologicko-prieskumnú činnosť, ktoré vykonávajú štátne podniky v Slovenskej republike. Rovnako sa venuje zabezpečeniu a likvidácii starých banských diel a odstraňovaniu environmentálnych záťaží po týchto dielach. Podnik patrí medzi menšie,

má približne 30 zamestnancov a vedie ho v pozícii podnikového riaditeľa obyvateľ Banskej Štiavnice Peter Žitňan.

Pre naše mesto je príchod podniku v týchto neľahkých časoch pozitívnu správou a signálom, že vedenie ministerstva hospodárstva má úprimný záujem o podporu nášho regiónu, ktorý prezentuje nielen slovné pri rokovaniach, ale aj praktickými krokmi a reálnymi rozhodnutiami.

Viac informácií k tejto téme prinesieme v nasledujúcom vydaní Štiavnických novín.

R. Marko

Pozvánka

V zmysle zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v znení neskorších zmien a doplnkov, §-u 12 odst. 1 a §-u 13 ods. 4 a), zvolávam zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Banskej Štiavnici na deň 15. december 2020 (utorok) o 9:00 hod.. Zasadnutie sa uskutoční v sále Kultúrneho centra, Kammerhofska 1, B. Štiavnica.

Mgr. Nadežda Babiaková,
primátorka mesta

Podávanie žiadostí

o poskytnutie dotácií z rozpočtu Mesta Banská Štiavnica

Mesto Banská Štiavnica oznamuje, že termín uzávierky podávania žiadostí o poskytnutie dotácie pre rok 2021 pre PO a FO- podnikateľov podľa §3 VZN č. 2/2018 v znení dodatku č. 1 bude určený primátorom mesta v ŠN a na stránke mesta, po schválení finančného krytia v rozpočte pre rok 2021 MsZ. V prípade, že v rozpočte mesta nebude schválené finančné krytie na poskytnutie dotácií, doručené žiadosti podané v zmysle tohto VZN sa berú za bezpredmetné a nebudú prerokované v komisiách. **V prípade nejasností kontaktujte:** MsÚ, ekonomické odd., p. Páchniková, t.č.: 045/694 96 32, e-mail: jozefa.pachnikova@banskastiavnica.sk

INZERCIA

Nedeľa 13.12. o 16:00 hod.

Maškrtné medvedie príbehy

Rodinný, ČR, animovaný, 45 min., MP,
vstupné: 5€

Firma InstalGas, s. r. o.,
Vám ponúka:

- Servis, predaj a montáž plynových kondenzačných a nekondenzačných kotlov zn. Vaillant a Protherm
- Predaj a montáž tepelných čerpadiel s využitím dotačného programu
- Montáže kúrenia a plynu
- Chemické čistenie vykurovacieho systému

Kontakt: 0949 048 333

z programu
primátorky**7. 12.**

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Účasť na zasadnutí Valného zhromaždenia OOCR Región Banská Štiavnica.
- Uskutočnilo sa pracovné rokovanie s riaditeľmi základných škôl.
- 8. 12.**
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Uskutočnilo sa pracovné rokovanie k projektu revitalizácie zelene banskoštiavnickej Kalvárie.
- Uskutočnilo sa pracovné rokovanie s rektorom UMB Banská Bystrica doc. Ing. Vladimírom Hladlovským, PhD.
- 9. 12.**
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Uskutočnilo sa zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Banskej Štiavnici.
- 10. 12.**
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovná porada k úlohám Technických služieb, m. p., Banská Štiavnica.
- 11. 12.**
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné rokovanie s dopravným inžinierom k riešeniu dopravnej časti parkoviska na ul. Mierová za účasti projektanta.

Viera Lauková

citát

„Chcel by som vložiť vianočnú atmosféru do pohára a môcť z neho vyberať každý mesiac po troške.“

Henry Miller

Štiavničania, Štiavnica, médiá a súvzťažnosti

30. 11. v Rádiu Devín od 9:45 do 10:00 bola reportáž o banskoštiavnickom divadle Kosmopol, čerstvom laureátovi 24. ročníka Ceny Tatrabanky v kategórii Divadlo. **1. 12.** v RTVS na Dvojke o 21:45 v pravidelnej relácii „Večera s Havranom“ bol hosťom aj Igor Kuhn, výkonný riaditeľ Oblastnej organizácie cestovného ruchu Región Štiavnica. **5. 12.** v Novom čase bola obsiahla reportáž o Slovenskom rekordérovi Miroslavovi Kyjovskom. Už vlani predstavoval až 52 rás svätého Mikuláša

v deň, resp. v blízkosti sviatku sv. Mikuláša. **6. 12.** Tejto tradície ostal verný aj tohto roku, takže Mirko Kyjovský je už zatiaľ až neuveriteľných 53 rás sv. Mikulášom v našom meste a jeho najbližšom okolí.

Ku dňu 7. 12. bolo na internete, že v našom okrese bolo infikovaných 220 občanov. Súčasne celý predchádzajúci týždeň prebiehalo opäť testovanie na koronavírus v kultúrnom centre. Testovaných bolo 964 občanov, z ktorých bolo infikovaných 45.

Ján Novák

Vianočná výzdoba v meste Banská Štiavnica 2020

Technické služby, mestský podnik, vianočnú výzdobu mesta Banská Štiavnica začala vyvesovať od 23. 11. 2020, a to najprv boli vyvesené stromčeky s ozdobou na lucerny na ul. Sládkovičova, Radničné nám., Nám. sv. Trojice, ul. Kmeta, ul. Akademická a ul. Kammerhofská.

Postupne v nasledujúcich dňoch boli na existujúce lanká pozavesované vianočné ozdoby lietajúci anjeli s trúbkou a previsy s padajúcim dažďom. Dňa 27. 11. 2020 bol osadený na Nám. sv. Trojice centrálny vianočný stromček, ktorý bol osvetlený vianočnými ozdobami dňa 30. 11. 2020. Chcem podotknúť, že vianočné ozdoby zabezpečujeme aj v mestských častiach Štefultov, Jergyštlňa, ul. Križovatka a na sídlisku Drieňová. Iste aj nami vyvesená vianočná výzdoba je poruchová, preto sa naši elektrikári snažia tieto poruchy obratom opraviť aj napriek tomu, že popri vianočných ozdobách v meste nám občania nahlasu-

jú aj poruchy na verejnom osvetlení, ktoré tiež postupne opravujeme za pochodu. Vianočná výzdoba bola vyvesená podľa vopred vypracovaného plánu z roku 2017 hlavným architektom.

Veríme, že vianočná výzdoba po rozsvietení v našom historickom meste bude našim občanom prinášať len samú dobrú vianočnú náladu.

**zástupca riaditeľa TS, m.p.,
JUDr. Gejza Volf**

Pomôžte ľuďom v núdzi

aj tento rok prežiť krajšie Vianoce

Napriek neľahkej situácii, ktorú všetci zažívame tento rok, chceme opäť potešiť ľudí v núdzi a spríjemniť im blížiaci sa vianočný sviatok. Práve tieto sviatky nám dávajú možnosť nachvílu sa zastaviť a pomôcť ľuďom okolo seba, ktorí možno nemajú v živote toľko šťastia ako ostatní a potešila by ich pomoc pred týmito najkrajšími sviatkami v roku. Stalo sa už zvykom, že mesto Banská Štiavnica v spolupráci s p. Petrom Ernekom sa rozhodli opäť pomôcť občanom v núdzi a prispieť tak ku krajším Vianociam.

Opäť nám môžete pomôcť a vyčariť úsmev na tvárach ľudí, ktorých poznáte a myslíte si, že by ich naša pomoc potešila. Napíšte nám tip na človeka, ľudí, prípadne krátky príbeh o situácii, v akej sa nachádzajú, majú možno ťažšiu životnú situáciu a naša pomoc by sa im zišla. Práve týmto ľuďom chceme podať pomocnú ruku a prispieť pred sviatkami formou poukážok na nákup potravín.

Vaše listy môžete doručiť na Mestský úrad do klientskeho centra, Námestie sv. Trojice č. 3, vložiť do schránok Štiavnických novín alebo poslať mailom na eva.greganova@banskastiavnica.sk, **do termínu 14. 12. 2020.**

Zároveň chceme týmto opäť poprosiť a vyzvať aj ostatných podnikateľov, firmy v našom meste, ktorí by mohli prispieť. Pridajte sa k nám, aby sme mohli darovať krajšie Vianoce viacerým ľuďom v núdzi, veď pomoc druhým môže pomôcť nám samým.

Msú

Veselý Mikuláš a soby v DSS – sociálne stredisko SČK Banská Štiavnica

Predvianočnú náladu okrem darčiekov, každoročne prináša do nášho zariadenia Mikuláš.

Tak tomu bolo aj v piatok 4. 12. 2020, kedy mal aj výnimočných pomocníkov, veselých polárne soby. Za pekný vianočný program, ktorý predviedli naši klienti do-

stali zaslúženú mikulášsku nádielku.

Ďakujeme pánovi Miroslavovi Kyjovskému, že nás každoročne zaraďuje do svojho cestovného mikulášskeho poriadku a nezabúda na nás. Dovidenia o rok!

Andrea Kočalková

Mikuláš v kine Akademik

Š1.str. Mikulášovi životopisci zaznamenali jednu noc, počas ktorej nepozorovane podaroval trom chudobným dievčatám peniaze na veno. Od tejto povesti bol odvodený aj ľudový zvyk obdarovania detí v noci tak, aby to nevideli. Aj my sme sa rozhodli v rámci možnosti, ktoré nám súčasný stav dovoľuje, potešiť deti chvíľami, na ktoré sa nezabúda zo dňa na deň. V sobotu aj v nedeľu vystúpilo v kine Akademik Divadlo na hojdačke s bábkovou rozprávkou Čert slú-

ži. V nedeľu sa po predstavení trojica Mikuláš, čert a anjel vydali na pút mestom, so zastávkou na Drieňovej. Tu ich čakali rodičia s deťmi a FS Sitňan. Je úžasné sledovať deti, ktoré svoje emócie nezakrývajú, a prinášajú práve nimi do sveta dospelých mnoho čarovného. Po chvíľach obdarovania a veselí sa veselá trojka vrátila na kapote červeného tátoša naspäť na Námestie sv. Trojice, kde si opäť našla mnoho obdivovateľov. Po čarovnej nedeľi sme v pondelok odpremieta-

li v kine Akademik film Veľké želanie. Každé dieťaťo dostalo ku vstupenke aj mikulášsky balíček. Existuje mnoho spôsobov ako potešiť blízkeho človeka, ten najsilnejší zážitok je ten, ktorý prežijeme spolu so svojimi blízkymi. Ak sa necháme vtiahnuť do sveta detí, rozpustia sa v ňom všetky nepravosti, smútok aj bolesť. Aj o tom sú tieto dni. Prajeme vám, nech si vždy nájdete k sebe cestu.

**Zuzka Patkošová,
odd. KŠAMK**

Ako ďalej v Banskej Štiavnici

S nádejou a trpezlivosťou

Čo nevidieť, rok 2020 bude definitívne za nami. Čo bolo pre tento rok najpríznačnejšie nielen pre naše mesto, Slovensko, Európu, ba aj svet, bola strašidelná pandémia. Nedá mi, aby som v tejto súvislosti nenačrel do histórie nášho mesta hľadaním určite paralely v r. 1710-1711, zúrila v našom meste ďaleko strašidelnjšia epidémia – mor, ktorému padlo za obeť až vyše 6 000 Štiavničianov. Na trvalú pamiatku

tejto hroznej epidémie bolo v r. 1759-1764 postavené Súsošie sv. Trojice. Na portáli Rubigallovského domu na Námestí sv. Trojice č. 3 je aj latinský nápis z r. 1692 „*Spe et patientia*“, čo v slovenskom preklade znamená „*S nádejou a trpezlivosťou*“.

Takže, vážení spolu-

občania, poprajme si všetci navzájom, aby sme do nového roku 2021 vstúpili všetci naozaj s tou najväčšou a najneochvejnjšou nádejou a trpezlivosťou. Veď bolo už aj ďaleko horšie a naši predkovia to predsa prežili a dokonca sa pričínili o to, že Banská Štiavnica sa stala v 2. pol. 18. stor. najvýznamnejším banským mestom nielen v Európe, ale aj na svete.

Ján Novák

Z novembrového zastupiteľstva BBSK

V pondelok 30. 11. 2020 sme mali mimoriadne bohaté zastupiteľstvo a ja z neho vyberám niekoľko bodov.

Schválili sme

Zmeny v takzvaných „dotačných VZN“. Nakoľko elektronické podávanie žiadostí o dotácie neustále sprevádzajú technické problémy nie z našej strany, rozhodli sme sa predĺžiť lehoty na podávanie žiadostí, vyúčtovania a rozhodovanie komisií. Podrobné informácie na stránke BBSK.sk.

Jednohlasne Návrh rozpočtu BBSK na roky 2021– 2023. Mimoriadne dôležitý dokument pre ďalšie fungovanie nášho kraja. Na začiatok 7,7 miliónov na rekonštrukcie ciest. Táto suma sa podľa všetkého počas roka ešte navýši. Z toho sa opäť niečo ujde aj pre náš okres. Z balíka 2,5 mil. budeme pokračovať v príprave a rekonštrukcii DSS Domova Márie na Povrazníku. V školách a DSS budeme investovať do rôznych opráv,

či už v areáloch alebo priamo v budovách za viac ako 265 tis. €. Samozrejme, ak sa ekonomika udrží, investície sa budú navyšovať. Zmenu rozpočtu č. 9., v ktorom je pre mňa najdôležitejším číslom 880 tis. € na odmeny pre zamestnancov v našich zariadeniach sociálnych služieb. Títo ľudia si zaslúžia nielen náš obdiv, úctu a vďaka za neľahkú prácu pre spoločnosť a našich blízkych. Každý zamestnanec zariadenia dostane v decembri po prepočte minimálne 470€ v hrubom. Ďalej chcem vyčleniť financie pre SOŠ lesnícku na nové auto, rekonštrukciu vykurovacieho systému a nákup gastro zariadenia, pre SOŠ služieb a lesníctva elektrický varný kotol, a SPŠ S. Mikovíniho sa dočká novej umývačky riadu. DSS Domov Márie odstráni opatrenia HaZZ. Dokopy všetko za takmer 38 tis. €.

Vypočuli sme si

Informatívnu správu o stave revitalizácie Prvého slovenského literárneho gymnázia v Revúcej. Staráme

sa o náš majetok a hľadáme možnosti jeho využitia. Je pre nás dôležitá história a jej zachovanie pre ďalšie generácie. Projekt premeny tohto významného gymnázia sa nachádza v etape po vyhodnotení návrhov architektonicko-urbanistickej súťaže a prebieha pripomienkovanie zmluvy o dielo s víťazným architektonickým ateliérom. Informatívnu správu č. 5 o príprave Integrovannej územnej stratégie Banskobystrického samosprávneho kraja pre európske štrukturálne a investičné fondy 2021 až 2027. Technokraticky znejúci názov v sebe skrýva smerovanie nášho kraja v oblasti investícií nielen z našich zdrojov, ale prioritne z európskych a investičných fondov. Jednoducho povedané, o tom, na čo sa použijú peniaze, rozhodujú v prvom rade obce, mestá a kraj, nakoľko najlepšie vedia, čo prioritne potrebujú.

**Váš poslanec v ZBBSK,
Mikuláš Pál**

Vyhraj Štiavnicu nad zlato

V kine Akademik rozbiehame súťaž o hodnotnú hru Štiavnica nad zlato, ktorú počas Corony vytvorilo Gasphar studio, ako svoju vlnkovú loď tohto roka. Rodinná hra pre 2– 4 hráčov nad 8 rokov, pre milovníkov Štiavnice, pre rodiny, čo majú rady dejiny, pre neúnnavných hľadačov pokladov. Kopec zábavy v jednej úhľadnej a nádhorne kolorovanej škatuľke môžete získať, ak navštívite kino Akademik **od 9. 12.- 21. 12. 2020**. Zakúpené vstupenky s menom a kontaktom na seba vhodíte do žrebovacej urničky v kine a 21. 12. jeden z vás dostane veľmi pekný darček pod stromček.

Tešíme sa na vašu návštevu a vy, ktorí navštívite kino, máte šancu uspieť.

**Zuzka Patkošová,
odd.KŠAMK**

Zásady

Pred vyšetrením na COVID-19 (výter z hrdla a nosa) je potrebné dodržať tieto zásady:

- Príďte nalačno a bez predchádzajúceho použitia kloktadiel, zubnej pasty alebo iných dezinfekcií.
- Pred výterom nefajčíte.
- Pred výterom si úplne vyprázdnite nos a vykašlite sa.

V prípade smädu je povolené pitie nechladienej čistej vody. Na odberové miesto je potrebné prísť osobným vozidlom. Test na COVID-19 a následná karanténa je povinná pre všetkých pasažierov vo vozidle.

Odberové miesto:

Svet zdravia, Žiar nad Hronom (Svet zdravia, a. s.), Ul. Sládkovičova 11, 965 37 Žiar nad Hronom
PO – PI: 9:00 – 11:00

Denná kapacita: 60

Zdroj: <https://korona.gov.sk/>

Kontakty

na kominárov pôsobiacich v našom okrese:

Lukáš Toryský– 0903 541 743
Milan Toryský– revízný technik kominov, Obrancov mieru 15/15
969 01 Banská Štiavnica
Email: kominarbs@gmail.com
www.kominarbs.sk

Ivan Pružina, riaditeľ ORHa ZZ

Upozorňujeme seniorov,

že podvodníci začali používať novú legendu!

Polícia vo viacerých okresoch Banskobystrického kraja opäť zaznamenala prípady, ktoré súvisia s podvodmi na senioroch. Páchatel, ktorý zatelefonoval 77-ročnej dôchodkyni, sa vydával za zamestnanca krízového centra COVID-19. Žiadal od nej 8-tisíc eur na injekciu pre jej dcéru, ktorá leží na pľúcnej ventilácii pre ochorenie COVID-19 v nemocnici v Bratislave. Keďže menovaná nemala doma dosť peňazí, páchatel jej zabezpečil odvoz taxíkom do najbližšej otvorenej pobočky banky s tým, že peniaze prevezme niekto u nej doma, pričom jej cestou ešte niekoľkokrát volal na mobil. Našťastie jej v tom čase zatelefonovala dcéra, ktorá ju po zistení týchto skutočností ihneď poslala na najbližšie policajné oddelenie. Vyšetrovateľ už začal trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin podvodu spáchaný v štádiu pokusu. O takéto konanie sa páchatel pokúsil v čase núdzového stavu, preto za takýto skutok hrozí trest odňatia slobody na 10 až 15 rokov.

Na túto protiprávnu činnosť, pri ktorej sú seniori okrádani alebo uvádzaní do omylu, sme za ostatné obdobie upozornili občanov opakovane. Prípadov, kedy je zneužívaná dôvera starších ľudí však napriek tomu neustále pribúda. Nakoľko pri dokonaných skutkoch nešlo o „malé“ peniaze, považujeme za dôležité na tieto prípady neustále upozorňovať naďalej.

Upozornenie!

V žiadnom prípade nedávajte peniaze osobe, ktorú nepoznáte, ani keď Vám tvrdí, že ju poslal Váš príbuzný. Nikdy na takéto či podobné požiadavky nepristupujte, vyhýbajte sa komunikácii s týmito osobami. **Ak máte čo i len podozrenie, že by mohlo ísť o podvodníkov, kontaktujte ihneď políciu na čísle 158.**

OR PZ v Žiari nad Hronom

Slovo má...

europoslanec Robert Hajšel, nielen o Európskej únii, pandémie, ale aj o Banskej Štiavnici:

1. Ako europoslanec pôsobíte v Bruseli, veľa cestujete, ale rád sa vraciate aj do Štiavnice. Ako hodnotíte tento rok v EÚ, ale aj na Slovensku? Čo sa podarilo urobiť?

COVID-19 poznačil naše životy. Mnohí prišli o zdravie alebo dokonca aj o život, aj keď našťastie väčšine ľudí sa ho darí prekonať bez následkov. Iným koronakríza vzala prácu alebo pripravila o podnikanie, ktoré predtým rozbehli. Aj my – europoslanci – kvôli koronavírusu sme museli zredukovať svoje pobyty v Bruseli. Namiesto štyroch letov do Bruselu a späť mesačne, chodievam teraz iba autom na jeden týždeň a ostatok mesiaca pracujem

on-line. Ale aj tak sa nám v európarlamente podarilo prijať viacero opatrení, ktoré môžu štáty využiť na tlmenie sociálno-ekonomických dopadov krízy. Prinútili sme eurokomisiu presmerovať nevyčerpané finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov na boj s koronakrízou, zjednodušiť pravidlá čerpania európskych peňazí a teraz sa finalizuje dohoda o bezprecedentnom balíku peňazí, ktoré by mali aj Slovensku pomôcť naštartovať ekonomiku, podporiť podnikanie a pripraviť nás na nevyhnutnú zelenú a digitálnu transformáciu. Slovensko má tak šancu za podmienky inteligentného využitia týchto zdrojov nielen úspešne prekonať túto krízu, ale posunúť sa na vyššiu úroveň, z ktorej budú benefitovať všet-

ci občania. Bude to teraz na schopnosti vlády, ako si s tým poradí.

2. Ale ako hodnotíte situáciu na Slovensku a v celej EÚ z hľadiska boja s pandemiou koronavírusu? Zdá sa, že postupy boja s pandemiou sa všade líšia...

Situáciu vyvolanú vypuknutím ochorenia COVID-19 podcenili na začiatku tak štáty, ako aj centrálné orgány EÚ. Našťastie, na Slovensku predchádzajúca vláda prijala hneď na začiatku účinné opatrenia a pandémie sme prakticky unikli. Situácia sa začala meniť po lete, keďže nová vláda neprijala potrebné opatrenia, ako je trasovanie kontaktov infikovaných alebo testovanie ľudí prichádzajúcich na Slovensko za prácou alebo z dovolení. Pred krátkodobým uzavretím uprednostnila plošné testovanie antigénovými testami, ktoré vytúžený efekt neprinieslo, a tak sa obávam, že najneskôr po sviatkoch k lockdownu bude aj tak musieť prísť, čo je škoda. Treba povedať, že aj v rámci EÚ je iba málo štátov, napríklad Fínsko, ktorým sa darí pandémie od začiatku až doteraz držať na uzde. V niektorých to zahrmeľo hneď na jar, inde na jeseň. Všetky vlády sa snažia vyhýbať tvrdému lockdownu, ale také Írsko ho nakoniec zaviedlo a po pár týždňoch „hnusobe zlomilo krk“. Dnes sa javí, že najlepšou cestou je kombinácia opatrení, z ktorých viaceré treba aplikovať iba v nevyhnutnom čase. Pravdou je, že zatváranie škôl sa v EÚ považuje za úplne krajnú možnosť, keďže deti do školy patria. Do ďalšieho roka ideme s nádejou, že k dispozícii bude vakcína a že bude účinná a najmä bezpečná, aj keď ide o doteraz neodsúhlasený typ mRNA.

3. Už v úvode ste spomenuli pomoc EÚ, z ktorej môže profitovať aj Slovensko. Ako si to máme v praxi predstaviť a pocítíme to na Slovensku vôbec a čo preto robíte Vy v európarlamente?

Slovensko bude mať z EÚ k dispozícii celkovo takmer 30 miliárd eur, z ktorých viac ako polovicu treba efektívne preinvestovať do štyroch rokov. Od ozeleňovania energetiky, cez digitalizáciu ekonomiky a služieb až po dostavbu základnej infraštruktúry. Ide najmä o prostriedky z Fondu obnovy a štrukturálne fondy. Som rád, že som bol pri tvorbe legislatívy k vytvoreniu ďalšieho nástroja – Fondu pre sprava-

vodlivú transformáciu. Ako tieňovému spravodajcovi sa mi podarilo presvedčiť kolegov rozšíriť využitie tohto fondu z čisto uhoľných regiónov aj na iné s energeticky náročným priemyslom, odstrániť spolufinancovanie zo strany štátu a presmerovať ho aj na sprievodné sociálne opatrenia. A tak budú tieto peniaze kvôli hlinikárni v neďalekom Žiari nad Hronom k dispozícii aj pre náš región.

4. Ako vidíte súčasnú situáciu v Banskej Štiavnici a čo by ste rodnému mestu a jeho obyvateľom popriali do ďalších rokov?

Mojej rodnej Štiavnici, kde sa stále snažím tráviť čo najviac času, prajem, aby sa jej darilo aj naďalej zlepšovať život nielen pre jej návštevníkov, ale najmä pre samotných Štiavničianov. Mesto sa stalo asi najväčšou turistickou atrakciou na Slovensku a teraz treba urobiť všetko pre to, aby sa v dôsledku toho nestala obeťou svojho úspechu, aby nestratilo nič zo svojho genius loci a aby ju neprestali mať radi ani domorodci, ktorí sa už teraz sťažujú na vysoké ceny služieb a stále nedostatočné parkovanie, hoci mesto spustilo ďalšie záchytné parkoviská. Mesto žije najmä z turizmu a dokonca ani koronakríza nemala na tento sektor v Štiavnici cez hlavnú sezónu devastačný vplyv. Isto je veľa vecí, ktoré treba v meste a v jeho okolí stále zlepšovať a je veľa ľudí, ktorí sa na vývoj dívajú kriticky, ale nezabúdajme, že takýto rozmach zažila Štiavnica naposledy asi len pred storočiami. Snažme sa všetci, aby sme mestu pomohli, či už sme podnikatelia, zamestnanci, výskumníci alebo ľudia vo volených funkciách.

Za rozhovor poďakoval

Michal Kríž

Tajomná inštalácia

upozorňuje na Gwerka

Viacerí štiavničania zaregistrovali v posledných dňoch v okolí Kalvárie (na tzv. „lógroch“) vznik zvláštneho veľkorozmerného plochého útvaru.

O tom, čo na lúkach v blízkosti našej významnej pamiatky vzniká, sme sa porozprávali s jeho autorom, vizuálnym umelcom Matúšom Lányim (ML).

ŠN: Prezradte nám niečo o svojom diele, ktoré mnohých zaujalo.

ML: „Ide o kresbu vo verejnom priestore, ktorá vzbudzuje pozornosť aj tým, kde je umiestnená, myslím práve exponované prostredie okolia banskoštiavnickej Kalvárie. Kresba znázorňuje technický graf, ktorý sa týka osobnosti Edmunda Gwerka. A s ním, presnejšie s jeho tvorbou, súvisí celý projekt. Galéria mesta Bratislavy 15. decembra otvorí výstavu, ktorá po dlhom časovom období mapuje dôslednejšie tvorbu maliara Edmunda Gwerka. Výstavu pripravuje kurátorka Zofia Kiss Szeman a ona prišla s nápadom osloviť aktívnych výtvarníkov žijúcich aktuálne v Banskej Štiavnici (Gwerkovom rodisku), aby intervenovali nejakou vlastnou prácou na pripravovanej výstave.“

ŠN: Graf porovnáva aukčné ceny diel Gwerka a Mednyánszkeho.

Máme ho chápať ako diskusiu o tom, že Gwerkove dielo je ako celok dlhodobo podceňované? Prečo práve kontrast s týmto autorom?

ML: „Presne tak. Z grafu, ktorý mám k dispozícii na základe údajov aukčnej spoločnosti explicitne vyplýva, že trhovú hodnotu, ale objektívne aj objem dražených diel Edmunda Gwerka je takmer neporovnateľný s iným príkladom slovenskej predmodernistickej malby. Ale ide o stratégiu, ktorú využívajú komerčné spoločnosti na marketingovú argumentáciu. Argumentujú číslami, čím neadekvátne deformujú údaj o veľkosti diela a jeho kvalite. Graf teda porovnáva odlišné ekonomické veličiny, ale kvalitatívne dielo dvoch významných a zaujímavých autorov.“

ŠN: Čím je pre vás osobne Gwerk zaujímavý? Viedla uvedená ponuka na spoluprácu k tomu, že ste sa jeho tvorbou zaoberali hlbšie, alebo ste ho dobre poznali už predtým?

ML: „Blížšie zoznámenie sa s osobnosťou Edmunda Gwerka prišlo paradoxne cez jeho manželku Alžbetu Gwerkovú. Výstava, ktorú realizovala Anna Grusková a Iveta Chovanová, sa dotkla aj Gwerka. To trochu obohatilo môj pohľad na jeho osobu. Už to pre mňa nebol iba anonymný maliar magickej krajiny. Dô-

vod, prečo je graf inštalovaný v dramaticky zvolenom teréne bezprostredného okolia Banskej Štiavnice súvisí práve s charakterom jeho malby.“

ŠN: Nedá sa nevsimnúť, že tento typ monumentálnej kresby je podobný dielam, ktoré ste už v minulosti realizovali, napr. naposledy pod Spišským hradom. Čím vás láka takáto forma umeleckého prejavu? Je to aj tým, že takto sa dielo dostane do pozornosti ľudí, ktorí inak do galérií nechodia?

ML: „Na jednej strane ide o zásah do krajiny, ale iba vizuálny. A to je práve jedna z funkcií umenia. Vizuálne niečo transformovať, artikulovať, samozrejme s nejakým posolstvom. Na druhej strane je to aj obyčajná výzva spojená s fyzickou námahou a vlastnou zvedavosťou, či niečo, čo si človek predstaví a vymyslí, dokáže aj zrealizovať.“

ŠN: Aké materiály ste pri inštalácii použili a dokedy bude na kopcoch umiestnená?

ML: „V prípade tejto inštalácie som použil transparentnú pásku ako kresliaci materiál, linku. Prostredie, v ktorom je kresba inštalovaná to nijako neovplyvňuje. Po zdokumentovaní diela bude kresba deinštalovaná. Predpokladám, že o nejaké dva týždne bude kopec v pôvodnom stave.“

RM

Matúš Lányi pochádza zo Spišského Podhradia. Stredoškolské štúdiá absolvoval na Škole úžitkového priemyslu v Košiciach, neskôr pokračoval vo vysokoškolskom vzdelávaní na Fakulte umenia Technickej univerzity Košice, kde ho viedli Rudolf Sikora a Zbyněk Prokop. Už počas štúdia začal vystavovať, najprv skupinovo, neskôr aj sólovo. V súčasnosti má za sebou desiatky výstav na Slovensku a v zahraničí (napr. Česko, Veľká Británia, USA, Švajčiarsko, Izrael...). Vo svojej tvorbe sa prioritne venuje téme kresťanstva a ikonografie, ktoré interpretuje súčasným jazykom a nastoľuje tak v divákovi mnohé otázky o dobe, v ktorej žijeme. Od roku 2016 žije v Banskej Štiavnici.

Technický graf na „lógroch“ okolo Kalvárie FOTO MATÚŠ LÁNYI

kam v BŠ
a okolí?

Obec Podhorie: Teplá a Žakýl – J. Horák – Folklor a tradície – Marionety – Žakýlsky hrad – Striebro Podhorie je malebná obec vzdialená necelých 8km od Banskej Štiavnice. Vznikla z dvoch katastrálnych území – Žakýl a Teplá, ktorej názov pochádza z teplého žriedla a z teplej vody, ktorá na tomto mieste vyvierala.

Obec má hneď niekoľko zaujímavostí, ktorými sa môže pýšiť. Ako učiteľ tu 18 rokov pôsobil známy spisovateľ Jozef Horák, po ktorom je dnes pomenovaná aj miestna knižnica s viac ako 4000 titulmi, medzi ktorými nechýbajú ani Horákovy diela.

V 80. rokoch v obci fungovalo ochotnícke bábkové divadlo s predstaveniami pre deti, ale aj dospelých. Marionety, bábkové hercami, sú vyrábané z dreva, textilu a z jutoviny. Nachádzajú sa v obecnej expozícii.

Podhorie je známe aj folklorom, a to najmä vďaka folklorným slávnostiam, ktoré sa konajú každé dva roky na miestnom prírodnom amfiteátri. Folklorný súbor Podhorčan, založený už v roku 1972, pred pár rokmi zozbieral a naspieval veľmi cenné CD s ľudovými piesňami, ktoré si môžete zaobstarávať priamo v obci.

Pre aktívnych návštevníkov sa severovýchodne od obce, na tzv. „Brezovom vrchu“ nachádzajú zvyšky Žakýlskeho hradu. Údajne popod hrad viedla „Matejova cesta“, ktorou sa vozilo striebro z B. Štiavnice do Kremnice. Nájdete tu aj skromné Žakýlske pleso – miestne nazývané „Morské oko“ – je to však jediný prírodný výtvor v okolí Banskej Štiavnice. Náučný chodník spájajúci hrad a pleso s obcou má dĺžku 6,9km, prevýšenie 262m a zaberie vám zhruba 3,5 hodiny.

Viac sa o výletoch do okolia Banskej Štiavnice dočítate na stránke www.banskastiavnica.travel.

OOCR Región Štiavnica

Infocentrum mesta

Banská Štiavnica

Otvorené denne:

Po-Ne: 8:00 – 16:00

Oznam

Slovenský zväz telesne postihnutých v Banskej Štiavnici oznamuje svojim členom, že úradné hodiny v kancelárii v decembri nebudú. Kancelária začne pracovať v stredu **13. 1. 2021** v čase 8:00 hod. – 12.00 hod. Zároveň oznamujeme členom, že členské príspevky zostávajú vo výške 5€ a uhradiť ich bude možné v roku 2021 aj za oba roky.

Je nám ľúto, že kvôli situácii s koronavírusom sme nezrealizovali všetky plánované akcie, ale želáme si a veríme, že rok 2021 bude už lepší. Pokojné Vianoce a šťastný nový rok, veľa zdravia, šťastia, radosti, spokojnosti a Božieho požehnania želá

**Výbor ZO SZTP
Banská Štiavnica**

Záhradkárske okienko

Letný rez: vykonáva sa v čase vegetácie, a to hlavne od nástupu rodovitosti dreva, ako rez udržiavací, vrátane **všetkých druhov špeciálnych rezov.**

=skorý letný rez v júni má vplyv na rozkonárenie a umiestnenie koruny stromu

=neskorý letný rez po 20. auguste – optimálny rez je 1mesiac pred predpokladaným zberom.

Má vplyv na:

=podpora rodovitosti

=zlepšenie úrovne vnútornej výživy a zabezpečenie výživy pre budúci rok

=efektívnosť z hľadiska energetickej bilancie.

=kvalitu diferenciacie kvetných pukov

=lepšie vyzrievanie dreva

=lepšie vyfarbenie plodov

=lepšie hojenie rezných rán

=presun vápnika do plodov a tým zvýšenie ich skladovateľnosti

=zlepšenie svetelných podmienok

=zlepšenie zdravotného stavu – odrezaním chorých zdeformovaných a škodcami napadnutých výhonov

=zmenšenie objemu koruny na bio ochranu

=spevnenie kostry proti poveternostným vplyvom

=využitie organickej hmoty na kompostovanie

=väčší prehľad o nutnosti presvetlenia pri olistení

V ďalšom vydaní začneme kedy a ako treba rezať.

Michaela Mojžišová

Canisterapia v DSS – sociálne stredisko SČK v Banskej Štiavnici

Pes je pre mnohých nenahraditeľným priateľom v rôznych životných situáciách

„Slovo „canisterapia“ vzniklo z latinského *canis* = pes a gréckeho *therapein* = terapia, liečba. Canisterapia je jednou z foriem animoterapie, teda terapie za využitia prítomnosti zvierat. Definíciou canisterapie nájdeme niekoľko, všetky však smerujú k jednotnému výsledku. Canisterapiu môžeme definovať ako pozitívne pôsobenie psa na fyzickú, psychickú či sociálnu pohodu človeka. Má veľmi širokú škálu uplatnenia v oblasti fyzioterapie, socioterapie, psychoterapie či pedagogiky. Dôraz sa kladie na riešenie psychologických, citových a sociálno-integračných problémov. Pôsobenie na fyzické zdravie človeka nie je prvotné, ide o motiváciu k rehabilitácii či edukácii a povzbudenie imunity prostredníctvom psychiky. Canisterapia je určená všetkým vekovým kategóriám, ľuďom s rôznym druhom a stupňom postihnutia či tým, ktorí sa ocitli v nepriaznivých životných situáciách. Môže byť využívaná v rôznom prostredí – v zariadeniach sociálnych služieb,

Terapeut Miroslav Suja so zvieracími liečiteľmi FOTO SČK BŠ

zdravotníckych zariadeniach, domovoch dôchodcov, v predškolských a školských zariadeniach, ale aj v rodinnom prostredí“ (Autor: PaedDr. Jana Nechalová, publikované v tlačenej verzii magazínu Kynologická revue č. 1/2013) Priaznivé účinky canisterapie mali možnosť v posledný novembrový deň zažiť i klienti Domova sociálnych služieb pre deti a dospelých – sociálneho strediska SČK v B. Štiavnici. Terapia vedená certifikovaným terapeutom, Miroslavom Sujom, priniesla do nášho zariadenia nielen mnoho pozi-

tívnych emócií so stretnutia zo zvieracími liečiteľmi, ale i mnoho prekvapivých zistení o nás samotných. Vo vzájomných kontaktoch sa strácala nedôvera, strach, utiahnutosť, smútok či agresivita. Dobrá nálada u nás panovala aj v nasledujúce dni.

Okrem iných našich terapií tak i canisterapia rozširuje ponuku pravidelných odborných činností v našom zariadení, ktoré majú prispieť k celkovej kvalite poskytovaných sociálnych služieb.

Andrea Kočalková

Relaxačná miestnosť v Špeciálnej základnej škole v Banskej Štiavnici

Myšlienkou zriadenia relaxačnej miestnosti v Špeciálnej základnej škole sme sa začali zaoberať od roku 2016 po prijatí detí s autizmom.

Ale ako to už zvyčajne chodí, radosť prišla nečakane. Vďaka projektu Nadácie Volkswagen sme získali financie na pomôcky a začali sme s úpravami priestorov susediacich miestností – relaxačnej a učebnej. V učebni má každý žiak zriadený svoj kútik s pomôckami, kde prebieha individuálna výučba. Dostal sa žiaci vzdelávali spoločne s učiteľkou a asistentkou len v jednej miestnosti, čo bolo pre všetkých veľmi náročné.

Relaxačná miestnosť je prispôbena konceptu Snoezelen, ktorá slúži na relaxáciu a podporu aktivít detí s ťažkým mentálnym postihnutím, kombinovaným postihnutím, pre deti s autizmom, prejavmi hyperaktivity alebo pre deti s poruchami správania. Výberom príjemných aktivít prostredníctvom nových pomôcok je možné u našich detí navodiť uvoľnenie, pocit šťastia, harmonizáciu

a časom aj zotavenie a prílev vnútornej energie, ako aj odhubovanie stresu. Snoezelen ponúka aj vyvolanie pocitu dôvery. Podnecuje túžbu inak pasívneho dieťaťa

zapojiť sa do spoločných činností alebo sám ich ovplyvňovať a meniť ich. Náš priestor očaril všetky naše deti. Chceme sa poďakovať svojim kolegyniam Mirke Gregušovej a Ivetke Benčajovej za ich pomoc, radosť a energiu pri spoločných úpravách priestorov.

Aj vďaka Vám, sponzorom, aj napriek tejto neľahkej situácii, sme mohli miestnosti zariadiť plnohodnotným spôsobom podľa potrieb takýchto priestorov. Biela farba stien, montáž nových žalúzií na oknách, upevnenie elastickej hojdačky, nové koberce, kreslo, svetelný valec a efekty, predelové steny, baldachýn nad posteľou. Nielen to všetko bolo zrea-

lizované z Vašich príspevkov.

Radi by sme miestnosti predstavili aj verejnosti, Nadácii Volkswagen a ďalším našim sponzorom, ako náhle nám to situácia dovolí.

V mene nás aj našich detí srdečne ďakujeme: Nadácii Volkswagen Slovakia, p. E. Radovi – Erb Breweries, s. r. o., Robertovi Kováčovi – Falco, p. Stanke Jačuďovej, p. Čiernemu – Black M-Pizzeria, p. Darinke Kaníkovej, rodine Majsniarovej, p. Jaroslavovi Mérosovi, p. Ivanovi Jarábekovi, p. Ivanovi Halaiovi, p. Rochovi – obuv, p. Šimovej, p. Müllerovej – kvetinarstvo M., p. Zdenovi Gregušovi.

Jarmila Kosecová

Za Ing. Ankou Melichovou

„Akou mierou bolesti premeriam hluchý priestor, čo ostal po tebe?“

Maša Halámová

V piatok 27. 11. 2020 v skorých ranných hodinách sme navždy stratili charizmatickú kolegyňu z odevného dizajnu, priateľku, kamarátku, človeka s nenapodobiteľným humorom, ktorá bola pre svoje študentky nielen nezabudnuteľnou učiteľkou, ale aj láskavou mamou, priateľkou .... Anku, Aničku, Mel, Nany...

Anka Melichová, rodená Urbanová sa narodila 30. 8. 1961 v Krupine. Vyrastala v Senohrade ako najmladšia z troch súrodencov. SPŠ chemická v Banskej Štiavnici si získala jej srdce, tu v roku 1981 zmaturovala v odbore pletiarstvo. Bola vynikajúcou študentkou, preto jej kroky viedli do Liberca na Vysokú školu strojnú a textilnú. Vyštudovala odbor technológia textilu a odevníctvo. Promovala v roku 1985. 2. 9. 1985 nastúpila na svoje prvé pracovné miesto do národného podniku Slovenka v Banskej Bystrici, kde zastávala prácu smenovnej majsterky na prevádzke pletiareň-interlocková dielňa. Po roku – 1. 9. 1986 prijala miesto stredoškolskej učiteľky

odborných predmetov na svojej strednej škole SPŠ chemickej v Banskej Štiavnici, kde pôsobila... 34. rok...

Utíchol smiech, už nebudeme počuť Tvoje vtipy, ktoré si mala pripravené na každú príležitosť.

Nikomu z nás sa nechce veriť, že sa to naozaj stalo... Dúfali sme, že aj túto skúšku zvládneš s energiou Tebe vlastnou. Anka, bola si všade, kde sa niečo dialo. Ráno prvá kávačka v zborovni a Tvoja chuť vypit ju v našej spoločnosti... Vždy ochotná opraviť, ak nám niečo „nesadlo“ na oblečení. Starostlivosť o oslávencov – kolegov, aby sa nezabudlo... A Tvoja schopnosť preveteliť sa do rozprávkových postáv našich vianočných programov... Milovala si výlety s kolegami, poznávala si svet na cestách po Európe.

„Anka, budeš chýbať... vlastne... tak veľmi nám chýbaš... pozerám na prázdnu stoličku v zborovni... na modrú šálku na kávačku, ktorú si už nikdy nenaplníš...“

(Kolegyňa Dana Bartošová)

„Ďakujeme za to, aká skvelá profesorka bola pani Melichová. Koľko námahy a nekonečnej práce s nami mala a aj tak to zvládala s úsmevom. Vždy sa tešila na svoje psy, ktoré si nemohli priat nikoho lepšieho ako ju. Sme hrdé na to, že sme ju stretli a mohli spolu s ňou zdieľať more zážitkov.“

Ceníme si všetky vedomosti, ktoré nám odovzdala a pomoc, ktorú nám vždy ochotne poskytovala. Je smutné, že najlepší ľudia odchádzajú tak skoro... Najmä ľudia s tak zlatým srdcom, aké mala pani Melichová. Myslím, že hovorím za celú našu bývalú triedu IV.O, keď poviem, že nás postihla obrovská strata... Dúfame, že sa po toľkom trápení teraz už len usmieva...“

(Tereška Šormanová, študentka)

„Och! To je mi veľmi ľúto. Bola tak láskavá a dobrá ... je to rana. Zostane po nej prázdno...“

(Daniela Slováková, študentka)

„Je ťažké uveriť... a vstrebať to ...bola skvelá učiteľka, čistá duša, ktorú som mala veľmi rada... posielam jej do nebička obrovské objatie...“

(Soňa Hluchá, študentka)

„Anka vymýšľala scenáre na vianočné večierky, oslavy jubilantom, zorganizovala školské plesy. Hrali sme Mrázika, Popolušku, Snehulienu... Zapojila všetkých... Bola pupečnou šnúrou celého zboru. Spacifikovala aj chlapov, nasadila im parochne a spievali hity z Repete. Vždy vymyslela tému, scenár, prešila kostýmy...“

(bývalá kolegyňa Mírka Iglárová)

SPŠ Samuela Mikovíniho smúti...

Autor: Kolegovia a študenti SPŠ Samuela Mikovíniho

Úspešný projekt pre seniorov

Vzdelávanie v našom PC krúžku ZO JDS Štiavnické Bane v rámci projektu „Pripravme seniorov na život v informačtickej spoločnosti“, s finančnou podporou Banskobystrického samosprávneho kraja úspešne pokračoval a je v cieľovej rovinke.

Kalendáre na rok 2021 boli odovzdané všetkým členom ZO JDS a aj organizáciám, s ktorými spolupracujeme a navzájom sa podporujeme, či realizujeme spoločné aktivity. Sme radi, že ich tento malý darček poteší.

Po kalendári vznikol aj druhý produkt – fotokniha – elektronická kronika nášho seniorského života v roku 2020, ktorá má 86 strán krásnych fotografií. Dokonca sme našu fotoknihu prihlásili aj do súťaže CEWE, kde je možné pristaviť fotoknihu online a môžete nás podporiť svojím hlasom na stránke:

<https://www.cewe-community.com/sk/galeria/book/60646#>

Aktívni seniori z Piargu FOTO ARCHÍV ZO JDS

pageflip/page/90 .

Radi tiež tvoríme rôzne pozvánky na akcie alebo vianočné pozdravy, nielen za našu organizáciu ZO JDS, ale aj rodinné. Škola hrou – to je tá najlepšia škola, platí to nielen pre žiakov, ale aj pre seniorov. Počas „home officu“ dostávali účastníci aj domáce úlohy (niekedy aj s návodom ako postupovať) a vytvorili sme vianočné pozdravy nielen za našu ZO JDS, ale neskôr aj vlastné rodinné pozdra-

vy. Na záver projektu sme sa venovali práci s tlačiarňou, rôznymi funkciami a samotnou tlačou vianočných pozdravov.

Bližšie informácie získate aj na stránke www.sovicky.sk alebo na telefóne 0915 896 586, e-mailom na adrese mestykov@zoznam.sk a na FB v skupine ZO JDS Štiavnické Bane <https://www.facebook.com/groups/694281634311848>.

Eva Šestáková

oznamy, spomienky

Spomienka

„Kto ich poznal, spomenie si. Kto ich mal rád, nezabudne. Žijete v srdciach tých, ktorí Vás milovali.“

V decembri to bude už 16. rokov, čo nás opustila naša drahá mama, stará mama a prastará mama **Viktória Debnárová** a v apríli si pripomenieme 16. výročie, čo nás navždy opustil náš drahý otec, starý otec a prastarý otec **Anton Debnár**. S láskou spomínajú

synovia Peter a Vladimír s rodinami, dcéra Olga s rodinou, vnúčatá Matej, Peter, Richard a právnické čence Filipko a Emka

Spomienka

Dňa 12. 12.

2020 si pripomíname 10. výročie úmrtia nášho drahého zosnulého **Stanislava Šakového**. Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu spolu s nami tichú spomienku. S láskou spomínajú manželka Ruženka a deti Erika, Stanka a Stanko s rodinami a všetci pohrebáci z Cháronu.

Čeť jeho pamiatke!

Mikulášske poďakovanie

V prvom rade by som sa chcel poďakovať SM Tesco – p. Ragačovi, ďalej by som chcel poďakovať p. riaditeľke SČK p. Jányovej, ktorá mi poskytla osobný dozor a špeciálne ďakujem p. Meckovej, ktorá ma sprevádzala. V neposlednom rade, keď som rozdával darčeky pre deti zamestnancov Tesco, mi veľmi pomohla MsPo, začo tiež veľmi pekne ďakujem!

Miro Kyjovský

Knihy pod stromček

Ikabóg, to je nový napínavý príbeh svetoznámej rozprávačky J. K. Rowlingovej o sile pravdy, nádeje a priateľstva. Pre mladých čitateľov máme aj unikátny sedemdielny zberateľský skvost Harryho Pottera a taktiež dve série päťdielnych darčekových boxov Odvážneho bojka. Svetoznámy spisovateľ Dan Brown venoval deťom nádherný ilustrovaný príbeh o hudbe s názvom Divoká symfónia. Najmenšie deti dozaista potešia dva nové pekné príbehy Ela a jej zázračné svetlo a Najkrajší dar na svete.

Veľkým lákadlom pre milovníkov krimi je najnovšia kniha Dominika Dána: V tieni. Satan, teší ma! je knižnou výpoveďou z prvej ruky od najznámejšieho utajeného svedka slovenskej kriminalistiky Petra Tótha. Ale keďže Vianoce sú sviatkami pokoja a lásky, odbočme k láskyplnejším žánrom. Boris a Oliver Filanovci ponúkajú svoje Nebo, peklo, hraj.

Kristína Brestenská poteší románom Na želanie kráľa, Mary Balogh prináša piaty diel romantickej série Druhá šanca na lásku, o vianočnú romancu sa postará Zasnúžený Notting Hill od Jules Wake, Decembrový dar od Jenny Gladwell, Toskánske dieťa od Rhys Rowen, príbeh mladého zlodca z Indie od Moniky Wurm, Nedotknuteľný. A keďže k sviatočným chvíľam patria aj chutné jedlá a nápoje, prinášame bohatú ponuku tradičných i svetových kuchárskych kníh a Zabudnuté bylinky od Anny Kopáčovej.

Prežite krásne sviatočné chvíle s knihami z predajne Knihy a darčeky

Jolka Drbohlavová

Jesenná univerzita architektúry v Banskej Štiavnici po desiatykrát

Pre Fakultu architektúry a dizajnu Slovenskej technickej univerzity v Bratislave (FAD STU) sú pamiatky Banskej Štiavnice, reprezentujúce všetky slohové obdobia, už desaťročia nevyčerpatelným zdrojom zadani ateliérových alebo diplomových prác.

Od začiatku pôsobenia jej Vzdelávacieho a vedeckovýskumného centra (2001–2002) dostala Banská Štiavnica k dispozícii množstvo vízií využitia jej historického potenciálu a vyskúšali sa rozličné metódy a princípy prezentovania architektonických, urbanistických, historických a iných hodnôt kultúrneho dedičstva mesta a jeho pamiatok.

Okrem povinných cvičení a ateliérových prác, ktoré si študenti trénujú priamo v historickom prostredí na konkrétnych aktuálne potrebných zadaniach, Vzdelávacie a vedeckovýskumné centrum v Banskej Štiavnici už desať rokov organizuje doplnujúce vzdelávanie, s dôrazom na dokumentáciu, poznávanie, prezentáciu a interpretáciu pamiatok.

Centrum od roku 2008 pravidelne organizuje medzinárodné študentské workshopy Jesenná univerzita architektúry, prostredníctvom ktorých zapája študentov rôznych vedných odborov do spoznávania a dokumentovania kultúrneho dedičstva, a to vždy na konkrétnu tému. V začiatkoch iniciatívy to boli ohrozené historické domy v meste (2008–2009), inokedy sakrálne pamiatky v krajine (2013–2014), ľudová architektúra v meste a okolí (2017) či historické brány domov v neďalekej Krupine (2010–2012).

Počas posledných troch rokov (2018–2020) boli študenti v rámci workshopov zapojení do výskumov, ktoré sa venujú urbanisticko-architektonickému vývinu najstarších obydli v Banskej Štiavnici. Celkovým cieľom je zostavenie máp interpretujúcich urbanisticko-architektonický vývin mesta. Doposiaľ sa realizovali výskumy a dokumentované boli objekty sakrálneho aj obytného charakteru románskeho a gotického slohu. Vďaka spolupráci so Strednou priemyselnou školou S. Mikovíniho, odborom Geodézie, kartografie a katastra sa na dokumentovaní mesta každoročne podieľajú ich študenti pod vedením Ing. Dalibora Kostru. Zrealizovali celý

rad užitočných geodetických zameraní historických priestorov v meste.

Výsledkom posledného, 10. ročníka workshopu, bolo architektonicko-geodetické spracovanie mapy Námestia svätej Trojice v období gotiky. Doktorandi Katedry geodézie Stavebnej fakulty STU v Bratislave metódou geodetickej fotogrametrie zdokumentovali fasády a v spolupráci so študentmi architektúry vytvorili rozvinuté pohľady oboch strán námestia. Vyhotovali podobnú dokumentáciu rozvinutých pohľadov (zatiaľ pre Námestie svätej Trojice), akú pre Banskú Štiavnicu vytvoril so svojimi študentmi profesor Alfréd Piffel pred takmer 70-timi rokmi (roku 1953). Rozvinuté pohľady fasád námestia zachytávajúce stav v roku 2020 zostanú archívny dokumentom a zdrojom pre ďalšie výskumy. Ďalej účastníci workshopu pod vedením skúsených lektorov zostavili hypotetické hmotové rekonštrukcie gotických domov. Študenti SPŠ S. Mikovíniho v Banskej Štiavnici pod vedením Ing. arch. Marcela Mészárosa vyrobili maketu zábalno-náučnej knihy pre deti o vývine jedného z waldbürgerských palácových domov námestia – Baumgantnerovho domu.

Roku 2020 sa výskum počas workshopu zamerával na najstaršie – gotické jadrá domov na Námestí svätej Trojice. K téme gotického stavebného umenia boli zabezpečené zaujímavé odborné prednášky z vedeckej aj praktickej sféry a viacero tém podčiarkujúcich exkurzií. Študenti pracovali predovšetkým s pamiatkovými výskumami a zameraniami jednotlivých objektov. Kľúčovú úlohu zohrali historici umenia a pamiatkari z praxe, ktorí študentom architektúry pomáhali „čítať“ pamiatkové výskumy, ako aj situácie v teréne. Výsledkom tejto spolupráce bolo grafické spracovanie poznatkov – situácie námestia s vyznačením gotickej etapy domov.

Cez dnešné Námestie svätej Trojice v stredoveku pretekala potok. Na jeho oboch brehoch postupne vznikala zástavba gotických vežových domov, pričom hmoty domov boli zapustené do svahu. Zistilo sa, že v gotickom období bola uličná čiara o dva, niekedy až štyri trakty hlbšie voči dnešnej. Fenoménom dnešných renesančných waldbürgerských palácov na Námestí svätej Trojice sú pivničné priestory, ktoré sú v jednej úrovni a teda pokračovaním vstupnej siene. Tie potom

ústia do banských chodieb – štôlní, ktoré sa strácajú hlboko pod terénom vo svahu, do ktorého boli domy zapustené. Predmetom výskumu boli aj tieto priestory, keďže doposiaľ neboli dostatočne preskúmané, ani zdokumentované. Prieskumy sa preto nezaobídu bez spolupráce s archeológom (PhDr. Jozefom Labudom) a v tomto prípade aj s odborníkom na históriu baníctva (Ing. Lubomírom Lužinom). Cieľom bolo architektonicky a fotograficky zdokumentovať veľmi pravdepodobne najstaršie technologické a hospodárske objekty, ktoré sú spojené s kresanými štôlniami.

Vyplnila sa tak medzera v poznaní urbanistického vývinu Námestia svätej Trojice. Výsledok výskumu môže byť užitočným podkladom pre metodikov pamiatkovej ochrany alebo pre ďalšie výskumy a interpretáciu tohto stredovekého banského mesta.

Zostavovatelia workshopu pri koncipovaní cieľov a obsahu programu výskumu a zadani majú na zreteli, že projekt musí byť multidisciplinárny a simulovať tak reálnu medziodborovú spoluprácu z praxe. Ide o odbory ako je architektúra a urbanizmus, stavebné inžinierstvo a geodézia, história umenia, archeológia a pod.

Doplnujúce vzdelávanie a výskum v rámci už desať rokov organizovaných Jesenných univerzít architektúry má dva priaznivé efekty. Jeho výsledky sú využiteľné pre metodiku pamiatkovej obnovy, pre rozšírenie poznania o meste a jeho architektonickom dedičstve. Zároveň tento projekt poskytuje rozšírenie vedomostí z oblasti ochrany pamiatok, vzbudzuje záujem a buduje lepší vzťah k ochrane a prezentácii kultúrneho dedičstva. Jesenná univerzita architektúry sa konala v rámci Dní európskeho kultúrneho dedičstva, v spolupráci s ICO-MOS Slovensko a vďaka finančnej podpore Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

**Lýdia Budayová,
Katarína Terao Vošková**

Aktuálne v kine Akademik

Piatok 11.12. o 18:30 hod.

Peggie Gugenheim: Posadnutosť umením

Dokumentárny, USA, VB, Taliansko, 96 min., MP:12, vstupné: 5€. Nadčasová žena, ktorá formovala svoju dobu. To je Peggy Gugenheim, ktoré jej bohaté dedičtví pomohlo stáť sa ústrední postavou svetového moderného umění. Byla súčasťou kultúrnych otresů 20. storočia a do jej pestré sbírky patrí Max Ernst, Pablo Picasso, Salvador Dalí, Jackson Pollock a mnozí ďalší. Pries všetky své životné tragédie se vždy upínala ke svému najväčšiemu cíli – vybudovať jednu z najdôležitejších zbierok moderného umění. Ta se nyní nachází v muzeu u Canal Grande v Benátkách.

Sobota 12.12. o 18:30 hod.

Dlhaňa

Dráma, Rusko, 137 min., MP:15, vstupné: 5€. 1945, Leningrad. Druhá svetová

vá vojna spustošila mesto a zanechala obyvateľov v troskách, a to fyzicky i psychicky. Dve mladé ženy – Ilja a Máša – hľadajú zmysel života a nádej v osobnom boji za vybudovanie nového života medzi troskami mesta.

Nedeľa 13.12. o 16:00 hod.

Maškrtné medvedie príbehy

Rodinný, ČR, animovaný, 45 min., MP, vstupné: 5€. Jeden je veľký a druhý krpatý. Ten veľký, to je Nedvěd a ten malý sa volá Miška. Sú to medvede a sú stále hladné. Spolu podnikajú tie najbláznivejšie dobrodružstvá, aby si čo najjednoduchšie naplnili večne hladné brušká. V poviedkovom filme Maškrtné medvedie príbehy riešia zvlášť súrne záležitosti. Uvidíte, ako sa títo zábavní chlpatí zoznámili, ako spolu varia alebo ochutnávajú hľuzovky, ako v lete slávia Vianoce, lebo tie skutočné každú zimu prespia, aj ako sa

udobrujú po medvedej hádke. Do konca ich čaká obrovská hostina, kam dorazia medvede z celého sveta. Príbehy plné vtipu, dobrodružstiev a ponaučení ocenia tak najmenší diváci, ako aj ich starší súrodenci a rodičia. Takže hurá na medvede!+ pred film: Čez palubu!

Štvrtok 17.12. o 18:30 hod.

Kto si myslíš, že som

Erotický, Fra, Belgicko, dráma, 101 min., MP:15, vstupné: 5€. Aby mohla 50-ročná Claire Millaud špehovať svojho milenca Luda, vytvorí si falošný profil na sociálnych sieťach a stane sa Clarou, nádhernou 24-ročnou ženou. Ludov priateľ Alex je ňou okamžite očarený. Claire, uväznená vo svojom avatari, sa doňho beznádejne zamiluje. Všetko sa síce odohráva vo virtuálnom svete, city sú však skutočné. Závrtný príbeh, kde sa skutočnosť mieša s klamstvom.

Bližšie info: odd. kultúry, športu a MK, tel.č.: 045/ 694 9651, e-mail: zuzana.patkosova@banskastiavnica.sk
www.kino.banskastiavnica.sk, FB: Banská Štiavnica-kino Akademik

K

R

Í

Ž

O

V

K

A

Vážení lúštitelia!

Výhernú poukážku na konzumáciu v hodnote 10 eur v pizzerii, reštaurácii Black M, Nám. sv. Trojice 6/2, Banská Štiavnica si výherca môže vyzdvihnúť v redakcii ŠN. Správne znenie krížovky z č. 43/2020: „Už viem, že chuť do života a radosť z bytia môže človek načerpať zo správania prírody, než zo správania ľudí.“ Výhercom sa stáva **Alenka Patakiová, B. Štiavnica**. Srdečne blahoželáme! Tento týždeň hráte o poukážku na konzumáciu v hodnote 10 eur v pizzerii, reštaurácii Black M, Nám. sv. Trojice 6/2, Banská Štiavnica. Vašou úlohou je správne vylúštiť krížovku a zaslať ju spolu s kupónom do redakcie ŠN v termíne **do 21. 12. 2020**.

V tajničke sa ukrýva výrok M. Twaina: „Máme radi ľudí, čo nám od plúc povedia... (dokončenie v tajničke).“

A., Ivana, ukrajinský prístav, solmičaná slabika, zvuk za bleskom,
B., 4. časť tajničky,
C., Meno Strakovej, krátke kabáty,

množstvo internetu v mobile, nemecké auto,

D., Koho, meno psa, škodlivý motýľ, preskúmaj, kyslík,
E., Nula, česká TV, diera v zemi, rub, zn. síry a dusíka,
F., Suchá tráva, zatajujú, zaobliekol, inakšia,
G., Lepenka na strechy, lesné zviera, rozprávková postava, bál,
H., 3. časť tajničky, civilná služba, iniciálky herca Luknára, plošná miera,
I., Listnatý strom, Ivanka, stôl v obchode, 995 v Ríme,
J., Koniec tajničky, ampér.

1., Izabela, **Začiatok tajničky**, iniciálky talianskeho huslistu Mariniho sekunda,
2., Prekáža, nečervená,
3., Otec v Maďarsku, španielska pani, tuto,
4., Pracuj pluhom, šedivo, slzičky,
5., Meno Jakubiskovej manželky, časť druhohôr,
6., Eduard, meno Kocianovej, ozn. ruských lietadiel,
7., Belgické kúpele, včielka zo seriálu, 106 v Ríme,

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A															
B															
C															
D															
E															
F															
G															
H															
I															
J															

8., Samohlásky v slove sako, v byte, malá os,
9., Kameň, otočka,
10., Turecké mesto, zn. zubnej pasty, potom,
11., Časť Viedne, vyper, Stredoškolská umelecká činnosť skr.,
12., Hodina deťom, okruh chleba, salo,
13., Citoslovce rupnutia, koncovka zdobnenín, Ilona, iniciálky herca Maštálira,
14., Opi, zmrznuté kvapky vody,

osobné zámeno,
15., Drob mletím, **2. časť tajničky**, lovkynia perál.

Pomôcky: Ama, ek, trias, Deana, Opel, Dino.

Pozn. aut.: Interpunkčné znamienka sa neberú do úvahy!

Pripravuje: Anna Rihová

ŠTIAVNICKÉ NOVINY **Krížovka**
Kupón č. 45

Vianočná súťaž

Milí čitatelia!

Aj tento rok sme pre Vás pripravili vianočnú súťaž o hodnotné vecné ceny. Vašou úlohou bude správne odpovedať na 2 z 3 súťažných otázok a budete zaradení do zberovania.

3. kolo

Ktorý podnik v našom meste má na starosti rekonštrukciu tajchov?

Kupón č.3

Správna odpoveď:

Meno a priezvisko:

Kontakt:

Správne odpovede spolu s kupónmi nám zasielajte do redakcie ŠN poštou, príp. vhodte do schránok v termíne **do 16. 12.** Šťastní výhercovia budú uverejnení vo vianočnom čísle 17. 12.

Prajeme Vám veľa šťastia!

red

Tíško zabúdaj

Keď príde ten deň
chcem umrieť v Tvojom náručí,
zavládné ticho
len psík Tvoj možno clivo zakňučí.

Polož si moju hlavu do lona
skončil sa príbeh
spadla opona.

A prosím, pohladkaj ma po vlasoch
o tých časoch,
keď patrili sme jeden druhému
spomínaj
a tíško, tíško zabúdaj...

neznámy autor

ÚPSVaR BŠ

Úradné hodiny:

PO, UT 8:00 - 15:00

ST 8:00 - 17:00

ŠT neúradný deň

PI 8:00 - 12:00

Žiadame klientov, aby dôkladne zvažili návštevu úradu a na komunikáciu využívali email, tel. kontakt a poštové služby.

ÚPSVaR BŠ

Ani pandémie nezabráni prežívaniu adventu v našich srdciach

K tomuto nadpisu by som sa nechcela veľa rozpisovať, lebo je určite jasný každému z nás. Ako som sa pýtala predošlých respondentov na iné oblasti, teraz som sa pre zmenu pýtala na niečo úplne iné:

1. Ako prežívate advent v časoch druhej vlny pandémie?
2. Ako vnímate obmedzenú možnosť návštevy bohoslužieb?

Štefan Legény, Svätý Anton

Obdobie adventu pre mňa, ako kresťana, je obdobím očakávania príchodu malého Ježiška do chudobnej maštalky. Tak som to prežíval od detstva a tak to pretrváva dodnes. Je to radosť, ktorú si uchovávam vo svojom srdci. Na pandémii sme neboli pripravení, pretože pre nás je stále nepochopiteľná. Neboli sme pripravení na to, že takéto čosi môže prísť do našich životných istôt.

Pre mňa ako dlhoročného organistu je nové to, že musím spievať cez rúško, ale o to hlasnejšie i keď pridáva na námahe mojich pľúc. Som presvedčený, že narodeniny nášho Pána oslávime tak radostne a slávnostne ako každý rok.

Janka Bernáthová, Banská Štiavnica

V Banskej Štiavnici sme boli zvyknutí na duchovne veľmi bohatý a veselý záver roka, stretnutia s umením, hudobné, výtvarné a literárne podujatia s nádychom Vianoc, tradičné trhy, dobrú náladu. Teraz je všetko iné. Tichšie, skromnejšie, pokornejšie. Prvú adventnú nedeľu som prežila s najbližšou rodinou, poobede sme boli na cintoríne a spomínali na tých, ktorí tu už nemôžu byť s nami. Pekné popoludnie sme využili aj na prechádzku v prírode. Večer patrí modlitbám, rodinným telefonátom a obľúbeným knihám.

Vianoce pokladám predovšetkým za sviatky duchovné. Návšteva chrámu k nim neodmysliteľne patrí. Bohoslužby som pred pandemiou navštevovala takmer každú nedeľu a verím, že tomu tak bude opäť.

Jozef Labuda, Banská Štiavnica

Každé obdobie adventu bolo pre

našu rodinu obdobím radosti z prípravy a očakávania narodenia Ježiša Krista počas Vianoc. Podstata sa nezmenila ani v tejto dobe – od nedele máme doma posvätený adventný veniec, rodina sa môže stretať večer /zapalujúc postupne sviečky/ pri modlitbe. Obdobie pandémie zaiste spôsobilo obmedzenie možnosti návštevy chrámu, na druhej strane umožňuje stresujúco žijúcemu človeku dneška zastaviť sa, byť spolu vo väčšej miere s blízkymi. Máme viac času na uvažovanie o sebe, zmysle života, ďalších plánoch, mnohé veci prehodnotiť.

Bohoslužby navštevujem minimálne 2x týždenne už desiatky rokov, preto najhorším obdobím pre mňa bol úplný zákaz sv. omší počas prvej vlny či limit 6 ľudí v chráme v druhej vlne. Našťastie sa aktuálne podmienky zmenili k lepšiemu. S manželkou vykonávame v chráme službu lektora, pandémie túto oblasť nijako neovplyvnila. Žijeme v dobe internetu, virtuálnych zobrazovaní, televíznych priamych prenosov, streamov, ale návštevu chrámu, s prežívaním tajomstva liturgie a uvedením si možnosti osobného stretnutia s Bohom v Jeho chráme – nenahradí nič!

Milka Krahulcová, Podhorie

Adventný čas je časom očakávania. A ako ho vnímam a prežívam ja v tomto čase? Je to u mňa obdobie stíšenia, väčšieho prežívania duchovna. Z dôsledku korony, ako keby sa stratila vnútorná iskra nadšenia a radosti, ale o to viacej cítim spojenie s Bohom. Čo môže byť krajšie ako keď sa rodina večer stretne a pomodlí sa spolu pri adventnom venčeku?

Keďže sme menšia dedinka, nie je problém dodržať bezpečnostné opatrenia v kostole. „Vďaka korone“ počet návštevníkov klesol, tým pádom môže Boží chrám navštíviť a zúčastniť sa svätých omší takmer každý.

Mojím veľkým povzbudením sú ročné sväté omše. Aj keď som ich párkrát už zažila, som rada, že sa tento rok v našom kostolíku opäť obnovili. Služia sa veľmi skoro (u nás o 5:30), každé ráno, okrem nedele. Aj keď by som si rada dlhšie pospala, je to obeta, ktorú je potreb-

né priniesť, premôcť svoje vlastné slabosti, zvíťaziť nad sebou a svojou pohodlnosťou. Voľakedy sa ich ľudia zúčastňovali aj z domčekov na samote, za každého počasia. Brodiac sa cez sneh a záveje, svietili si vozovými petrolejovými lampami. Kedysi ľudia hovorili, že na týchto včasných omšiach sú prítomné aj dušičky zosnulých. Naši predkovia by nám mali byť príkladom a povzbudiť nás, aj mladšie generácie. Rorátne sväté omše sú u mňa tiež spomienkou na mojich rodičov a starých rodičov, ktorí sa ich pravidelne zúčastňovali a potom často na ne spomínali. Rada by som ich navštevovala čo najčastejšie aj ja, ako aj ostatné sväté omše. Čo sa týka mňa osobne, rada pozdvihnem bohoslužbu na oslavu Boha svojím spevom, lektorovaním a iným posluhovaním podľa potreby.

Evka Kolembusová, Banská Štiavnica

V súvislosti s koronavírusom všetci prežívame zložité časy. Na začiatku som dúfala, že nás druhá vlna pandémie nezasiahne, ak budeme dodržiavať všetky dôležité hygienické zásady. Terajší advent, ktorý žijeme v ohrozenej situácii a táto doba ma tiež prinútila zamyslieť sa. Hlavne zastaviť sa, premýšľať v pokoji, zahĺbiť sa do modlitieb a tým sa vyhnúť stresujúcim situáciám. S nadšením a v pokoji som sa pustila do zdobenia vianočných perníčkov pre rodinu a svojich blízkych. Veľmi ma to povzbudilo, že môžem týmto spôsobom urobiť radosť v ich srdciach.

Obmedzené možnosti návštevy bohoslužieb v našom evanjelickom kostole som prijala s pochopením. Veľmi mi chýbali, lebo sa na nich zúčastňujem pravidelne a nesmierne mi potešujú dušu, za čo v modlitbách ďakujem Pánu Bohu. Na bohoslužbách ako lektorka čítavam aj Slovo Božie Starej zmluvy alebo epištoly, čím tiež pookrejem na duši. Som veľmi šťastná, že 1. adventná nedeľa sa slávila v kostole, kde sa odvtedy môžeme znovu stretávať a prijímať Svätú večeru Pánova. Ďakujem v modlitbách, že každá situácia a všetko je v Božej moci, Pán môj ma ochráni i v tej temnej noci.

Daniela Sokolovičová

Z histórie futbalu

Milí športoví, hlavne futbaloví priatelia, dnes sa chceme s vami preniesť do futbalového praveku a začiatkov tohto športu na území Slovenska, za čias Rakúsko-Uhorskej monarchie, územia Horných Uhrov a územia nášho mesta.

Kolískou tejto najpopulárnejšej loptovej hry je Anglicko. Do našich zemepisných širok ju podľa dobových dokladov doniesli anglickí záhradníci, ktorí boli zamestnaní vo Viedni u baróna Rotschilda. 22. augusta 1894 založili prvý futbalový klub First Vienna Football Club. Na našom území založili ako prvý futbalový odbor v športovom klube Prešov 7. júna 1898. Nasledovali veľké mestá Bratislava a Košice. Na slovenský vidiek sa dostával oneskorene a s problémami ako hracie plochy, hráči, originálne futbalové lopty a pod. V mestách s podobným počtom obyvateľov ako bolo to naše, ale väčšinou aj väčších, bol futbal v 1. pol. 1. 10-ročia 20. stor., dá sa povedať, neznámym pojmom.

Do nášho mesta Banskej Štiavnice doniesli túto magickú hru študenti-vysokoškooláci, ktorí sem prišli študovať na vtedajšiu Banícku a lesnícku akadémiu, ktorú založila v r. 1762 cisárovná Mária Terézia. Futbal hrávali na priestranstvách, hlavne na lúke pri železničnej stanici a týmto spôsobom zoznamovali domáчих s futbalom. Hra sa im zapáčila, a tak svetlo sveta uzrel 1. oficiálny propagačný zápas v histórii mesta, a to 2. júna 1904 a pre veľký úspech a záujem nasledoval odvety zápas dňa 5. júna 1904. Je tomu neuveriteľných skoro 120 rokov, žiaľ, aktéri, ktorí položili základy tejto magickej hry zostali pre nás neznámi. Život je však nevy-

Bratislavský klub z r. 1895 (na foto x F. Gootpreis) FOTO ARCHÍV AUTORA

spytateľný, a preto vám dnes viem predstaviť jedného z tých študentov akademikov, ktorí tu naháňal koženú loptu a so spolužiakmi zasväcoval do tejto hry Štiavničianov. Začiatkom 20. stor. prišiel do nášho mesta študovať Bratislavčan František Gootpreis, ktorý aj promoval na Baníckej akadémii za baníckeho inžiniera. Futbal hrával už ako gymnazista v mužstve Bratislavy, o čom svedčí priložená fotografia mužstva (Pozsony-Bratislava) z r. 1895, ktorá je jednou z najstarších z územia Slovenska. Originál foto mám vo svojom archíve. Na študentské roky, prežité v našom meste spoločne s futbalom, si veľmi rád spomínal. Po skončení štúdií pracoval ako banský inžinier, neskôr v Spišskej Novej Vsi ako vedúci banského kapitaniátu a hlavný banský radca. Tu je aj pochovaný. Doklady o jeho štúdiu som získal z archívu akadémie, niektoré ďalšie info mi poskytol bývalý riaditeľ Banského múzea Ing. Ivan Herčko, CSc. Ide o môjho starého otca z matkinej strany, ktorý zomrel pred mojim narodením.

Som rád, že som po ňom prevzal

štafetu a po 65 rokoch od jeho promócií som nastúpil do zamestnania v Rudných baniach a dlhé roky som pôsobil ako hráč a tréner v mestskom futbalovom klube, v ktorom som prežil krásne chvíle aj postupové roky spolu s mojimi kamarátmi – spoluhráčmi a funkcionármi. Terajšiemu futbalovému kolektívu na čele s predsedom Ing. Miroslavom Hudákom, ml., prajeme my, terajší futbaloví veteráni veľa úspechov v tejto, ale i ďalších sezónach a dobré reprezentovanie nášho historického mesta.

Úprimné poďakovanie za organizovanie nezabudnuteľného podujatia pri príležitosti 100. výročia založenia 1. futbalového klubu v našom meste Atletický klub (AC) začiatkom marca t. r. patrí primátorke mesta Mgr. Nadežde Babiakovej, viceprimátorovi Ing. Mariánovi Zimmermannovi a Jarke Simonidesovej. S prichádzajúcimi vianočnými sviatkami a novým rokom prajem vám všetkým veľa sviatočných chvíľ, veľa zdravia, elánu a rodinnej pohody.

Ivan Madara,
bývalý hráč a tréner

Oznam

Dočasný výpožičný režim v mestskej knižnici

počas núdzového stavu:

PO: 8.00 – 10.00, 13.00 – 15.00

UT: nestránkový deň

ŠT: 8.00 – 10.00, 13.00 – 16.30

ŠT: nestránkový deň

PI: 8.00 – 10.00

Upravený výpožičný režim platí do odvolania. Bližšie informácie ohľadom otváracích hodín sa dozviete na web stránke mesta Banská Štiavnica, príp. na tel. č.: 0456949658.

Ďakujeme za porozumenie!

MSK

INZERCIA

reality

■ Kúpim starý dom aj v zlom stave v BŠ a blízkom okolí, platba v hotovosti, tel. č. 0903 506 693

inzerica

■ Výkup parožia, tel. č.: 0904 834 937

■ Kúpim starý drevený betlehem, figúrky z betlehemu, staré vianočné ozdoby, baňu alebo figúrky vo fľaši, tel. č.: 0907 710 630

■ Ponúkam trubičky /škoric, mak, kokos.../ 15ks, cena 1euro/min.80g/. Slané oblátky /bylinky, syr, bryndza.../ 200ks cena 2,5 eur/min. 150g/. Bezlepkové a špaldové príplatok 30%, tel. č.: 0905 292 959

práca

■ Hľadám opatrovatelku, tel. č.: 0910 210 444

Štiavnický ľudový betlehem

Vianočná dekorácia blízka nášmu regiónu.

V Štiavnickom regióne sa vyrábali tradičné drevené vyrezávané betlehemy a od 19. storočia aj jednoduchšie papierové betlehemy. Tieto betlehemy sa v domácnostiach baníkov zapichovali do machu. Dnes sú originálne a najmä kompletne betle-

my vzácne, keďže v 20. storočí boli nahradené lacnými továrenskými vyrábanými súpravami.

Niektoré ale prežili, aspoň z časti. Jeden z takýchto betlehémov Vám prinášame. Štiavnický ľudový betlehem obsahuje digitálne zrekonštruované originálne historické figúrky, vkusne

doplnené akvareľmi od Štiavničanky Juliány Brnákovej. 19 drevených figúrok v drevenej kazete. V tomto roku sa do predaja dostane len 40 kusov za cenu 45€. V predaji **od 14. 12. 2020** v Informačnom centre mesta. Výnimočne, pre dnešnú zložitú situáciu budeme predávať aj na dobierku (+5,70€). Objednávka: naic@banskastiavnica.sk, +421 45 694 96 53.

ICBŠ

ARBORISTIKA

Komplexná starostlivosť o stromy

- Rez a ošetrovanie stromov
- Výrub stromov
- Odvoz drevnej hmoty

tel: **0904 842 323**
www.citytrees.sk

Sociálna – Senior

prepravná služba Banská Štiavnica
Pre seniorov a návštevníkov
nemocnice. Pre seniorov a ZŤP.
Pre ZŤP na invalidnom vozíku
0948 460 700

Pracovná doba:

Pondelok – Piatok 6:30 – 17:00

DONÁŠKA AŽ K VAŠIM DVERÁM

- POTRAVINY •
- ALKO • NEALKO •
- CIGARETY •

OBJEDNÁVKY
NA TEL. Č.: 045/692 0150

PRÍJEM OBJEDNÁVOK:
PO – PI: 7:00 DO 19:00 HOD.
SO: 7:00 DO 14:00 HOD.
NE: 7:00 DO 12:00 HOD.

POPLATOK ZA DOVOZ V BŠ: 1,- €

BLACK M
PIZZERIA - RESTAURÁCIA - BAR

**Zohrejte sa u nás
aj zvnútra**

Ochutnajte pravý Rakúsky punč alebo varené víno.
Čučoriedkový turbo punč
Nealkoholický punč
Varené červené/biele víno

0,2L len za 2€
(AJ SO SEBOU)

INFO@BLACKM.SK // WWW.BLACKM.SK
045 - 692 0202 // 0904 180 588

TU MÔŽE BYŤ PRÁVE VÁŠ INZERÁT

1 slovo: 0,20 €
1 cm²: 0,50 €

NAJLEPŠIE CENY V MESTE

CITY 0,55/km
v BS
TAXI
0910 525 999
0915 525 999

Zviditeľni svoje podnikanie !

...za prijateľné ceny

TVORBA **WEBOVEJ STRÁNKY**

GRAFICKÉ PRÁCE (logo, vizitky, letáky...)

ZÁKLADNÉ SEO

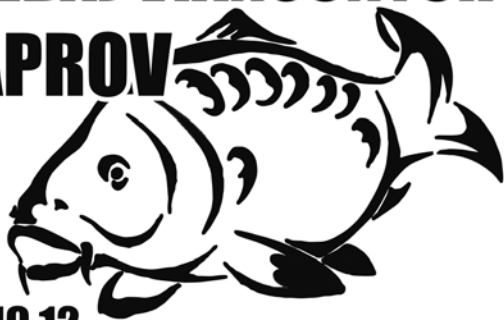
PROPAGÁCIA ONLINE ...už od **150 €**

0908 235 334

info@tomkos.sk

www.TomKos.sk

PREDAJ VIANOČNÝCH KAPROV

15.12.-19.12.

voľný predaj, cena bude upresnená

21.12.-24.12.

predaj len na objednávku

OVOCIE - ZELENINA Drieňová
Banská Štiavnica

0902 124 970

Upečieme pre Vás na objednávku VYNIKAJÚCE VIANOČNÉ KOLÁČIKY

podľa našich overených tradičných rodinných receptov, iba z kvalitných domácich surovín.
Koláčiky sú chuťovo skvelé, vkusne malé a precízne pestro ozdobené. Ďalšie info poskytneme
a objednávky prijímame **do 15.12.2020** mailom info@cukrkandel.sk / telefonicky **0948 186 914**
a odovzdáme Vám ich čerstvé v dňoch **22.12.-23.12.2020** podľa našej dohody v našej cukrárni
v Banskej Štiavnici, na Trojičnom námestí 23.

Malá krabica
spolu 40 ks / 10 druhov, **28,- EUR**

Veľká krabica
spolu 80 ks / 12 druhov - **38,- EUR**

CUKRKANDEL PATISSERIE
Námestie Sv. Trojice 23
BANSKÁ ŠTIAVNICA

ŠTIAVNICKÉ NOVINY

■ Týždenník Mesta Banská Štiavnica vychádza každý štvrtok, redakčná uzávierka je v pondelok do 14:00 ■ **redaktor:** Mgr. Michal Kríž ■ **redakčná rada:** Mgr. Nadežda Babiaková, Ing. Ivana Ondrejmišková, Janka Bernáthová, Filip Golian, Ivan Beňo, Mgr. Ingrid Kosmeľová, Miroslava Luptáková, Mgr. Martin Macharik, JUDr. Gejza Volf ■ **jazyková úprava:** Katarína Kissová ■ **sadzba a dizajn:** Mgr. Mária Šisková ■ **adresa redakcie:** Mestský úrad Banská Štiavnica, oddelenie kultúry, športu a mediálnej komunikácie, Kammerhofská 1, Banská Štiavnica, tel.: 045 6949652, 0918 688 850, **e-mail:** michal.kriz@banskastiavnica.sk. Reg.č. SKP 27. Podávanie nov. zas. povolené OZ SsRP B.Bystrica č.j. 1167/94-PTP zo dňa 6.4.1994 ■ **vydavateľ:** Mesto Banská Štiavnica, Radničné námestie 1, 969 24 Banská Štiavnica, IČO 00 320 501 ■ **evidenčné číslo:** EV 4429/11 ■ **ISSN** 1337-8023 ■ **tlač:** Nikara, Krupina ■ **redakcia si vyhradzuje právo redakčného krátenia a úpravy rukopisov!** Nevyžiadané rukopisy a fotografie redakcia nevracia. Akékoľvek preberanie, rozmnožovanie a ďalšie rozširovanie článkov, ich častí, výtvarných riešení a reklám bez predchádzajúceho písomného súhlasu redakcie je podľa Autorského zákona zakázané. Obsah článkov nemusí byť vždy totožný s názorom redakcie.

© Redakcia Štiavnických novín

771337802001

45